

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

**Pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 596/2011 cu privire la
aprobarea unor măsuri de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod**

În temeiul art. 6 din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 67, art.183), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Hotărârea Guvernului nr. 596/2011 cu privire la aprobarea unor măsuri de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 131-133 art. 666), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1) în hotărâre:

- a) la punctul 1, subpunctul 1) se abrogă;
- b) punctele 2-5 se abrogă;
- c) punctul 6 va avea următorul cuprins:

„6. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și Agenției Naționale pentru Sănătate Publică.”;

2) în anexa nr. 2:

a) punctul 3:

la alineatul întâi, textul „Legea nr. 78-XV din 18 martie 2004 privind produsele alimentare” se substituie cu textul „Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor”;

se completează cu noțiunea „reambalarea sării alimentare iodate” cu următorul cuprins:

„reambalarea sării alimentare iodate – transferul sării alimentare iodate dintr-un ambalaj cu volumul mai mare într-un ambalaj cu volum mai mic, în condițiile controlate pentru a menține calitatea și siguranța produsului, în așa mod

încât conținutul ambalajului să nu poată fi modificat sau să suporte o modificare”;

b) la punctul 8, textul „cel puțin 20 și de cel mult 35 mg” se substituie cu textul „cel puțin 25 și de cel mult 40 mg”;

c) la punctul 9, cifrele „35” se substituie cu cifrele „40”;

d) punctul 14 va avea următorul cuprins:

„**14.** Pentru a evita pierderea iodului, sarea alimentară iodată se ambalează/reambalează în ambalaje, care mențin calitatea sării și concentrația de iod stabilită de producător pe durata termenului de valabilitate. Nu se admite ambalarea/reambalarea sării alimentare în ambalaje utilizate anterior pentru produse nealimentare.”;

e) se completează cu punctele 14¹ -14³ cu următorul cuprins:

„**14¹.** Reambalarea sării alimentare iodate se permite pentru operatorii din domeniul alimentar înregistrați oficial în domeniul siguranței alimentelor, conform art. 23³ din Legea nr. 50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produse alimentare și cu normele de sănătate și bunăstare a animalelor. La cererea de înregistrare oficială în domeniul siguranței alimentelor, operatorul va anexa avizul sanitar (autorizarea) eliberat în conformitate cu prevederile art. 25 lit. f) din Legea 306/2018 privind siguranța alimentelor.

14². Reambalarea sării alimentare iodate se efectuează doar în secții de ambalare amenajate în acest scop, cu respectarea condițiilor tehnice și metrologice, conform prevederilor Regulamentului general de metrologie legală referitor la preambalarea, în funcție de masă sau volum, a anumitor preambalate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 907/2014, după obținerea înregistrării la Institutul Național de Metrologie, în baza cerințelor art. 15 alin. (8) din Legea metrologiei nr. 19/2016.

14³. Reambalarea/ambalarea sării iodate nu se permite în unitățile comerciale cu profil alimentar.”;

f) la punctul 16, litera c) se abrogă;

g) punctul 19 se abrogă;

h) se completează cu capitolele V și VI cu următorul cuprins:

„Capitolul V

Condiții privind utilizarea sării alimentare iodate în producerea alimentelor

23. Se stabilește că la fabricarea industrială a produselor alimentare, în special a pâinii și a produselor de panificație, dar și a celorlalte tipuri de produse alimentare pentru organizarea alimentației în instituțiile de învățământ general, în instituțiile medico-sanitare, unitățile Armatei Naționale, în instituțiile penitenciare, rezidențiale de îngrijire pe termen lung, centrele de plasament, centrele comunitare de reabilitare și aziluri, se va utiliza doar sarea alimentară iodată, cu excepția produselor alimentare al cărui proces tehnologic prevede conservarea sau maturarea.

24. În scopul atingerii valorilor consumului de referință pentru iod ($150\mu\text{g}/\text{zi}$) și sare alimentară ($6\text{g}/\text{zi}$), conținutul de sare alimentară iodată în produsele de panificație, începând cu 1 iunie 2023, nu va depăși $1,5\text{g}$ per 100g produs, iar începând cu 1 iunie 2024 – nu va depăși 1g per 100g produs.

Capitolul VI

Monitorizarea utilizării sării alimentare iodate

25. Agenția Națională pentru Sănătate Publică va asigura supravegherea utilizării sării alimentare iodate de către diferite categorii de consumatori, inclusiv în instituțiile menționate în punctul 23.

26. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor va supraveghea comercializarea sării alimentare iodate plasată pe piață, inclusiv la nivel de operator care efectuează reambalarea, prin intermediul programelor de monitorizare și supraveghere de stat în domeniul siguranței alimentelor.

27. Prelevarea probelor de sare alimentară iodată pentru analiză se efectuează prin metoda eșantionării aleatorii sau a eșantionării sistematice. O probă constituie volumul unui ambalaj de $0,5\text{--}1\text{ kg}$ de sare alimentară iodată supus reambalării sau o cantitate de 250 g de sare alimentară iodată dintr-un ambalaj de $25\text{--}50\text{ kg}$. Monitorizarea respectării concentrației de iod în sarea alimentară iodată se efectuează în laboratoarele acreditate prin metoda titrării cu tiosulfat de sodiu.”

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Notă informativă/de fundamentare
privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 596/2011 cu privire la aprobarea unor măsuri
de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod
(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 131-133 art. 666)

1. Denumirea autorului proiectului:
Proiectul este elaborat de către Ministerul Sănătății
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului:
<p>Proiectul este elaborat în contextul ajustării cadrului normativ existent în domeniul sării alimentare la recomandările actuale ale organizațiilor internaționale în domeniul alimentației și nutriției, precum și la progresele de ordin tehnologic în industria alimentară.</p> <p>Republica Moldova este o zonă endemică săracă în iod, un element care se conține în cantități extrem de mici în mediul înconjurător (sol, produse agricole, apă potabilă). Deficitul natural a iodului în factori de mediu este cauza aportului alimentar insuficient de iod, asociat cu o gamă largă de condiții patologice, inclusiv afectarea ireversibilă a creierului pe parcursul dezvoltării intrauterine și apariția retardului mintal, diverse afecțiuni neurologice, endocrine și alte tulburări denumite cu termen comun tulburări prin deficit de iod. Cel mai dăunător efect al deficitului de iod este asupra creierului în curs de dezvoltare, în special în perioada fetală și neonatală. Deficiența ușoară de iod poate cauza deficite subtile ale abilităților vizuale, motorii, auzului și inteligenței. Strategia de bază pentru prevenirea deficitului de iod este iodarea universală a sării, măsura recomandată de OMS, UNICEF și Rețeaua Globală de Iod (Iodine Global Network) și aplicată în Republica Moldova începând cu 1998, legiferarea în vigoare fiind HG 596/2011 cu privire la aprobarea unor măsuri de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Proiectul elaborat intervine cu soluții de ordin normativ pentru câteva probleme, care s-au creat în domeniul sistemului de livrare a sării iodate și a consumului de sare în populație:</p> <p>1) reglementări depășite privind ambalarea și reambalarea sării iodate</p> <p>Cadrul normativ existent nu prevede posibilitatea reambalării sării iodate, fapt care influențează negativ competitivitatea după preț a sării iodate, comparativ cu sarea neiodată și stimulează consumul sării neiodate din cauza diferenței de preț. Regulamentul sanitar privind sarea alimentară în vigoare (Anexa nr. 2 la HG 596/2011) include prevederi prin care reambalarea sării alimentare nu este permisă, considerentul fiind riscul de reducere a concentrației de iod sub nivelul adecvat în procesul de reambalare.</p> <p>De menționat, că din momentul aprobării reglementărilor în vigoare, procesele tehnologice au avansat, totodată au fost dezvoltați compuși chimici cu o stabilitate înaltă aplicați pentru iodarea sării, fapt care permite, cu respectarea anumitor condiții, de asigurat menținerea concentrației recomandate de iod în sare în procesul de reambalare. Actualmente este deja demonstrat faptul, că stabilitatea componentei de iod (KIO₃) este înaltă, fiind verificată prin studii efectuate la nivel internațional, iar re-ambalarea nu va cauza probleme de stabilitate a iodului sau descreșterea conținutului de iod în sare. Astfel, devine rațional ca reambalarea sării iodate să treacă de la obiectul interdicției la obiectul reglementării.</p> <p>Adițional, aplicarea procedeelelor de sporire a stabilității elementului chimic de iod în sare, în special, pentru iodat de potasiu (KIO₃) ca adaos de dextroza, agenți de anti-coagulare, dar și procedee noi de purificare pentru a înlătura elemente nocive și a controla nivelul de umiditate, au permis extinderea termenului de valabilitate de la 6 luni la 1-2 ani. Aceasta permite, de asemenea, înlăturarea restricțiilor anterioare pentru tipul de ambalare.</p> <p>2) aport insuficient de iod în populație</p> <p>Deși se consideră că deficitul sever de iod se înregistrează rar în Republica Moldova, rezultatele studiului privind consumul de sare în populație au demonstrat că, aportul de iod este insuficient la una din trei persoane. Sarea consumată este, cel mai des, neiodată. Astfel, nu se asigură protecția adecvată împotriva tulburărilor prin deficit de iod a populației la toate etapele vieții. Pe lângă alți factori implicați, care rezultă într-un aport redus de iod, lacunele de ordin normativ se referă la lipsa unor prevederi clare privind obligativitatea utilizării sării iodate de către operatorii industriei alimentare. Or, utilizarea exclusiv a sării iodate la fabricarea pâinii și a produselor de panificație, precum și la consumul în alimentația publică și colectivă este o măsură cheie în aplicarea strategiei</p>

de iodare universală a sării. În acest context, se impune completarea cadrului existent cu normele respective.

Totodată, cerințele în vigoare privind cantitatea de iod în sarea alimentară iodată (20 – 35 mg iod per kg sare) sunt sub valoarea aprobată pentru unele țări din regiunea Europeană și America de Nord (45 – 90 mg iod per kg de sare). Necesitatea creșterii nivelului concentrației de iod în sarea alimentară iodată este dictată și de faptul, că Republica Moldova și-a stabilit ca țintă reducerea consumului de sare cu 30 % în a. 2025 (până la 7-8 g/zi) comparativ cu a. 2016.

3) *consum ridicat de sare în rândul populației, care este factorul de risc major pentru hipertensiunea arterială*

Conform recomandărilor OMS, promovarea sării iodate, trebuie făcută concomitent cu reducerea consumului de sare, care este un factor major de risc pentru hipertensiunea arterială (HTA). În Republica Moldova, HTA afectează peste 40% din populație și prezintă un risc major pentru deces prematur prin bolile cardiovasculare.

Rezultatele studiului privind consumul alimentar de sare în Republica Moldova publicate în a. 2018 demonstrează că, consumul mediu de sare constituie 10,8g/persoană/zi, mai mult decât dublu față de cantitatea de 5g/zi recomandată de către OMS. Conform studiului, pâinea este produsul care aduce cel mai mare aport ai sării în organism, jumătate din întreg aportul de sare în organism se datorează pâinii.

Strategiile de reducere a consumului de sare presupun a abordare multisectorială, o măsură cheie fiind reformularea produselor și reducerea cantității de sare în produsele alimentare de origine industrială. Astfel, stabilirea nivelurilor maxime de sare pentru anumite tipuri de produse consumate pe scara largă este o strategie promițătoare pentru a reduce aportul de sare și a crea condiții de concurență echitabilă atât pentru consumatori, cât și pentru producători. Un șir de țări din regiunea Europeană (Belgia, Bulgaria, Croația, Finlanda, Grecia, Portugalia, Regatul Unit, Slovacia, Ungaria) au implementat asemenea intervenții, reușind să obțină reducerea nivelului de sare din alimente și, respectiv, un aport mai mic de sare.

În Republica Moldova sursa majoră pentru aportul de sare constituie pâine și produsele de panificație. În acest sens, se impune stabilirea țăntelor graduale, progresiv mai scăzute pentru nivelul de sare în aceste categorii de produse.

Modificările și completările Regulamentului sanitar privind sarea alimentară propuse spre aprobare prin Hotărârea Guvernului urmează să îmbunătățească disponibilitatea și accesibilitatea sării iodate în rețea de comerț, să sporească aportul de iod prin asigurarea utilizarea sării iodate la fabricarea pâinii și a produselor de panificație, precum și la organizarea alimentației în colectivități.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu are ca scop transpunerea actelor Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi și elemente noi ale Hotărârii Guvernului:

Prevederile proiectului de Hotărâre a Guvernului se referă la următoarele aspecte:

- Stabilirea reglementărilor aplicabile procesului de reambalare a sării iodate (care prezintă obiectul interdicțiilor, conform normelor în vigoare), cu introducerea noțiunii de reambalare a sării iodate și stipularea cerințelor pentru operatorii economici și procesul tehnologic aplicat. Proiectul include stabilirea condițiilor, respectarea cărora va asigura menținerea unei concentrații recomandate de iod în sare în procesul reambalării.
- Ajustarea intervalului pentru concentrație de iod în sare alimentară la standardele actuale pentru unele țări din regiunea Europeană și America de Nord, cu modificarea valorii minime de la 20 la 25 mg iod per kg sare și maxime de la 35 la 40 mg iod per kg sare.
- Stabilirea obligativității utilizării sării iodate la producerea pâinii și produselor de panificație și a celorlalte tipuri de produse alimentare pentru organizarea alimentației în instituțiile de învățământ general, în instituții medico-sanitare, unitățile Armatei Naționale, în instituțiile penitenciare, centre de plasament, centre comunitare de reabilitare și aziluri, se va utiliza doar sarea iodată, cu excepția produselor alimentare a cărui proces tehnologic prevede conservarea sau maturarea.
- Stabilirea nivelului maxim de sare pentru pâine și produsele de panificație, obligatoriu pentru respectare de către toți producători, pentru a crea condiții de concurență echitabile atât pentru consumatori, cât și pentru producători. În acest sens, în proiect sunt stabilite țintele graduale,

<p>progresiv mai scăzute pentru nivelul maxim de sare în pâine și produsele de panificație pentru a. 2023 și, respectiv, 2024.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Totodată, proiectul abrogă punctele care se referă la Programul Național de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod, care și-a încheiat perioada de implementare în a. 2015. De menționat că, în perioada următoare, politica statului în domeniul prevenirii deficitului de iod a fost inclusă în programul național privind alimentația și nutriția (2014-2020), iar actualmente este integrată în proiectul Programului Național de prevenire și control a bolilor netransmisibile pentru anii 2023-2027, care abordează comprehensiv factorii de risc majori pentru bolile cronice, inclusiv factorii de risc legați de alimentație și deficiențele nutriționale (proiectul este în curs de promovare spre aprobare). - Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) și Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) se desemnează în calitate de entități responsabile pentru controlul hotărârii în cauză. Astfel, conform competențelor, ANSA va supraveghea comercializarea sării alimentare iodată, va monitoriza respectarea concentrației de iod stabilite în sarea alimentară iodată plasată pe piață, inclusiv la nivel de întreprinderi care efectuează reambalarea. Totodată, ANSP va asigura monitorizarea și evaluarea consumului de sare iodată de către diferite categorii de consumatori, inclusiv în cadrul studiilor populaționale.
5. Fundamentarea economico-financiară:
Implementarea proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la modificarea unor Hotărâri ale Guvernului, nu va presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.
6. Modul de încorporare:
Este un act normativ finit și nu necesită adoptarea de acte normative noi în scopul implementării prevederilor în cauză.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului:
<p>Nota informativă, AIR-ul și proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 596/2011 cu privire la aprobarea unor măsuri de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod au fost plasate pe pagina web a Ministerului Sănătății, și pe www.particip.gov.md pentru consultări publice.</p> <p>Proiectul Hotărârii de Guvern a fost și avizat de către Ministerul Justiției, Ministerul Economiei, Ministerul Agriculturi, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, toate propunerile au fost acceptate.</p>
8. Constatările expertizei de compatibilitate:
Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificările ce se operează în Hotărârea Guvernului nr. 596/2011 cu privire la aprobarea unor măsuri de eradicare a tulburărilor prin deficit de iod, nu necesită armonizare de către Centrul de Armonizare a Legislației.
10. Constatările expertizei juridice:
Proiectul a fost supus expertizei juridice efectuate de către Ministerul Justiției.
11. Constatările altor expertize:
<p>Pe parcursul anului 2021, proiectul a fost discutat și aprobat în ședințe de lucru cu operatorii din domeniul alimentar și specialiștii în sănătate publică.</p> <p>Proiectul a fost audiat și de către grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător privind expertiza efectuată, în cadrul căreia a fost susținut.</p>

Ministru

Ala NEMERENCO